

CUPRINS

Capitolul I. Noțiuni generale privind procesul penal și dreptul procesual penal. Principiile fundamentale ale procesului penal în România _____ 1

§1. Procesul penal, mijloc de realizare a justiției penale _____	1
1.1. Definiția procesului penal _____	1
1.2. Fazele procesului penal _____	2
1.2.1. Noțiune _____	2
1.2.2. Urmărirea penală _____	5
1.2.3. Camera preliminară _____	5
1.2.4. Judecata _____	5
1.2.5. Punerea în executare a hotărârilor penale rămase definitive _____	5
§2. Faptele și raporturile juridice procesual penale _____	5
2.1. Noțiunea și clasificarea faptelor juridice procesual penale _____	5
2.2. Noțiunea, elementele și trăsăturile raporturilor juridice procesual penale _____	6
§3. Izvoarele juridice ale dreptului procesual penal. Interpretarea normelor juridice procesual penale _____	7
3.1. Izvoarele juridice ale dreptului procesual penal _____	7
3.2. Interpretarea normelor juridice procesual penale _____	10
§4. Aplicarea legii procesual penale în timp și spațiu _____	11
4.1. Aplicarea legii procesual penale în timp _____	11
4.2. Aplicarea legii procesual penale în spațiu _____	13
§5. Principiile fundamentale ale procesului penal în România _____	14
5.1. Conceptul de principiu fundamental _____	14
5.2. Principiile generale _____	14
5.2.1. Principiul legalității _____	14
5.2.2. Principiul separării funcțiilor judiciare _____	15
5.2.3. Prezumția de nevinovăție _____	16
5.2.4. Principiul aflării adevărului _____	16
5.2.5. <i>Ne bis in idem</i> _____	17

5.2.6. Obligatorivitatea punerii în mișcare și a exercitării acțiunii penale _____	17
5.2.7. Caracterul echitabil și termenul rezonabil al procesului penal _____	20
5.2.8. Garantarea dreptului la libertate și siguranță _____	21
5.2.9. Dreptul la apărare _____	21
5.2.10. Respectarea demnității umane și a vieții private _____	22
5.2.11. Limba oficială și dreptul la interpret _____	23
5.3. Principii specifice fazei de urmărire penală _____	24
5.3.1. Caracterul nepublic _____	24
5.3.2. Lipsa contradictorialității _____	24
5.3.3. Forma preponderent scrisă _____	24
5.3.4. Subordonarea ierarhică _____	25
5.4. Principiile specifice fazei judecătii _____	25
5.4.1. Publicitatea _____	25
5.4.2. Nemijlocirea _____	26
5.4.3. Contradictorialitatea _____	26
5.4.4. Oralitatea _____	26
Capitolul al II-lea. Participanții în procesul penal _____	28
§1. Noțiunea de participanți în procesul penal _____	28
§2. Organele judiciare _____	28
2.1. Organele judiciare specifice fiecărei faze a procesului penal _____	28
2.2. Judecătorul de drepturi și libertăți _____	29
2.3. Judecătorul de cameră preliminară _____	30
2.4. Instanțele judecătorești _____	30
2.4.1. Noțiuni introductive _____	30
2.4.2. Organizarea instanțelor judecătorești _____	31
2.4.3. Compunerea completelor de judecată _____	34
2.5. Organele de urmărire penală _____	35
2.5.1. Procurorul _____	36
2.5.1.1. Noțiuni introductive _____	36
2.5.1.2. Organizarea Ministerului Public _____	37

2.5.1.3. <i>Principiile care guvernează activitatea Ministerului Public</i>	38
2.5.1.4. <i>Atribuțiile Ministerului Public</i>	38
2.5.2. <i>Organele de cercetare penală</i>	38
2.5.2.1. <i>Noțiuni introductive</i>	38
2.5.2.2. <i>Organizarea și funcționarea organelor de cercetare penală</i>	39
2.5.2.2.1. <i>Organele de cercetare penală ale poliției judiciare</i>	39
2.5.2.2.2. <i>Organele de cercetare penală speciale</i>	39
2.5.2.3. <i>Atribuțiile organelor de cercetare penală în cadrul procesului penal</i>	40
§3. <i>Subiecții procesuali principali</i>	41
3.1. <i>Noțiuni introductive</i>	41
3.2. <i>Suspectul</i>	41
3.2.1. <i>Noțiune</i>	41
3.2.2. <i>Drepturile și obligațiile suspectului</i>	41
3.3. <i>Persoana vătămată</i>	42
3.3.1. <i>Noțiune</i>	42
3.3.2. <i>Constituirea persoanei vătămate în procesul penal</i>	43
3.3.3. <i>Drepturile și obligațiile persoanei vătămate în procesul penal</i>	43
§4. <i>Părțile în procesul penal</i>	44
4.1. <i>Noțiuni introductive</i>	44
4.2. <i>Inculpatul</i>	44
4.2.1. <i>Noțiune</i>	44
4.2.2. <i>Drepturile și obligațiile inculpatului în procesul penal</i>	45
4.3. <i>Partea civilă</i>	47
4.3.1. <i>Noțiune</i>	47
4.3.2. <i>Constituirea părții civile în procesul penal</i>	47
4.3.3. <i>Persoanele care pot avea calitatea de parte civilă într-un proces penal</i>	48
4.3.4. <i>Drepturile și obligațiile părții civile</i>	48

4.4. Partea responsabilă civilmente _____	49
4.4.1. Noțiuni _____	49
4.4.2. Constituirea părții responsabile civilmente în procesul penal _____	50
4.4.3. Persoanele care pot avea calitatea de parte responsabilă civilmente într-un proces penal _____	51
4.4.4. Drepturile și obligațiile părții responsabile civilmente _____	52
§5. Alți subiecți procesuali _____	53
§6. Succesorii, reprezentanții și substituții procesuali _____	53
6.1. Succesorii _____	53
6.2. Reprezentanții _____	54
6.3. Substituții procesuali _____	55
§7. Avocatul _____	56
7.1. Noțiuni introductive _____	56
7.2. Calitatea de avocat în procesul penal _____	58
7.3. Asistența juridică _____	58
7.3.1. Asistența juridică facultativă _____	59
7.3.2. Asistența juridică obligatorie _____	59
7.4. Drepturile și obligațiile avocatului în cadrul procesului penal _____	62
7.4.1. Drepturile și obligațiile avocatului suspectului sau inculpatului _____	62
7.4.2. Drepturile și obligațiile avocatului persoanei vătămate, părții civile și părții responsabile civilmente _____	63
Capitolul al III-lea. Acțiunile în procesul penal _____	65
§1. Acțiunea penală _____	65
1.1. Noțiuni introductive _____	65
1.2. Obiectul acțiunii penale _____	65
1.3. Subiecții acțiunii penale _____	65
1.4. Trăsăturile acțiunii penale _____	65
1.5. Momentele acțiunii penale _____	66
1.5.1. Punerea în mișcare a acțiunii penale _____	66
1.5.2. Exercițarea acțiunii penale _____	67

1.5.3. Stingerea acțiunii penale _____	67
§2. Acțiunea civilă _____	78
2.1. Noțiuni introductive _____	78
2.2. Obiectul acțiunii civile _____	78
2.3. Subiecții acțiunii civile _____	78
2.4. Trăsăturile acțiunii civile _____	80
2.5. Punerea în mișcare a acțiunii civile _____	81
2.6. Exercitarea acțiunii civile _____	82
2.6.1. Condițiile exercitării acțiunii civile _____	82
2.6.2. Dreptul de opțiune în exercitarea acțiunii civile _____	82
2.6.3. Exercitarea acțiunii civile în fața instanței penale _____	83
2.6.4. Rezolvarea acțiunii civile în fața instanței civile _____	84
2.7. Rezolvarea acțiunii civile în procesul penal _____	85
2.8. Raportul acțiunilor în procesul penal _____	87
Capitolul al IV-lea. Competența în materie penală _____	89
§1. Noțiunea și formele competenței în materie penală _____	89
1.1. Noțiuni introductive _____	89
1.2. Formele competenței _____	89
1.2.1. Competența funcțională (<i>ratione officii</i>) _____	89
1.2.2. Competența materială (<i>ratione materiae</i>) _____	90
1.2.3. Competența teritorială (<i>ratione loci</i>) _____	90
1.2.4. Competența personală (<i>ratione personae</i>) _____	92
§2. Competența instanțelor judecătorești _____	93
2.1. Competența judecătoreiei _____	93
2.2. Competența tribunalului _____	93
2.3. Competența tribunalelor specializate pentru minori și familie _____	95
2.4. Competența tribunalului militar _____	96
2.5. Competența curții de apel _____	96
2.6. Competența curții militare de apel _____	98
2.7. Competența Înaltei Curți de Casație și Justiție _____	100
§3. Competența organelor de urmărire penală _____	101
3.1. Competența procurorului _____	101

3.2. Competența organelor de cercetare penală ale poliției judiciare _____	104
3.3. Competența organelor de cercetare penală speciale _____	105
§4. Instituții legate de competență _____	105
4.1. Prorogarea de competență _____	105
4.1.1. Noțiuni introductive _____	105
4.1.2. Reunirea cauzelor _____	106
4.1.3. Disjungerea cauzelor _____	109
4.1.4. Schimbarea calificării faptei sau a încadrării juridice _____	110
4.1.4.1. <i>Schimbarea încadrării juridice</i> _____	110
4.1.4.2. <i>Schimbarea calificării faptei</i> _____	111
4.1.5. Chestiunile prealabile _____	111
§5. Declinarea de competență, conflictele de competență și excepțiile de necompetență _____	112
5.1. Declinarea de competență _____	112
5.2. Conflictele de competență _____	113
5.3. Excepțiile de necompetență _____	116
§6. Incompatibilitatea, abținerea și recuzarea _____	117
6.1. Noțiuni introductive _____	117
6.2. Incompatibilitatea judecătorilor _____	118
6.3. Incompatibilitatea procurorului _____	119
6.4. Incompatibilitatea organului de cercetare penală _____	120
6.5. Incompatibilitatea magistratului-asistent și a grefierului _____	121
6.6. Abținerea _____	121
6.7. Recuzarea _____	122
6.8. Procedura soluționării abținerii sau recuzării _____	123
6.9. Strămutarea _____	126
6.9.1. Procedura de soluționare a cererii de strămutare _____	128
6.9.2. Soluționarea cererii _____	129
6.9.3. Desemnarea altei instanțe pentru judecarea cauzei _____	130

Capitolul al V-lea. Probele, mijloacele de probă și procedeele

probatorii	133
§1. Noțiuni introductive	133
§2. Probele	134
2.1. Clasificarea probelor	134
2.2. Obiectul probațiunii	135
2.2.1. Noțiune	135
2.2.2. Faptele și împrejurările care trebuie dovedite	136
2.2.3. Faptele și împrejurările care nu trebuie dovedite (dispenza de probă)	137
2.2.3.1. <i>Prezumțiile legale absolute</i>	137
2.2.3.2. <i>Faptele evidente și faptele notorii</i>	138
2.2.3.3. <i>Faptele necontestate</i>	139
2.2.3.4. <i>Faptele și împrejurările care pot fi dovedite (pot forma obiectul probațiunii)</i>	139
2.2.3.5. <i>Fapte și împrejurări care nu pot fi dovedite</i>	140
2.3. Trăsăturile probelor	140
2.3.1. Admisibilitatea probei	141
2.3.2. Pertinența probei	142
2.3.3. Concludența probei	142
2.3.4. Utilitatea probei	142
2.3.5. Administrarea probei să fie posibilă	143
2.3.6. Legalitatea probei	143
2.4. Sarcina probei	143
2.5. Administrarea probelor	144
2.5.1. Principiul loialității administrării probelor	146
2.6. Excluderea probelor	147
2.7. Aprecierea probelor	148
§3. Mijloacele de probă și procedeele probatorii	149
3.1. Noțiuni introductive	149
3.1.1. Persoanele audiate în cursul procesului penal	150
3.1.2. Audierea prin interpret	151
3.1.3. Reguli speciale privind ascultarea	151

3.2. Audierea suspectului sau a inculpatului _____	152
3.2.1. Audierea inculpatului în faza de judecată _____	155
3.2.2. Audierea suspectului sau inculpatului minor _____	156
3.2.3. Consemnarea declarațiilor _____	157
3.3. Audierea persoanei vătămate _____	158
3.4. Audierea părții civile și a părții responsabile civilmente _____	162
3.5. Audierea martorilor _____	165
3.5.1. Persoanele care nu pot fi ascultate ca martor _____	165
3.5.2. Consemnarea declarațiilor _____	169
3.5.3. Cazurile speciale de audiere a martorului _____	170
3.6. Confruntarea _____	171
3.7. Audierea expertului _____	172
3.8. Identificarea persoanelor și a obiectelor _____	172
3.8.1. Identificarea persoanelor _____	173
3.8.2. Identificarea obiectelor _____	174
3.8.3. Pluralitatea de identificări _____	175
3.9. Metodele speciale de supraveghere sau cercetare _____	175
3.9.1. Supravegherea tehnică _____	176
3.9.1.1. <i>Procedura de emitere a mandatului de supraveghere tehnică</i> _____	177
3.9.1.2. <i>Autorizarea unor măsuri de supraveghere tehnică de către procuror</i> _____	181
3.9.1.3. <i>Durata mandatului de supraveghere tehnică</i> _____	182
3.9.1.4. <i>Punerea în executare a mandatului de supraveghere tehnică</i> _____	183
3.9.1.5. <i>Consemnarea activităților de supraveghere tehnică</i> _____	185
3.9.1.6. <i>Informarea persoanei supravegheate</i> _____	186
3.9.1.7. <i>Conservarea materialelor rezultate din supravegherea tehnică</i> _____	187
3.9.2. Obținerea datelor privind tranzacțiile financiare ale unei persoane _____	188

3.9.3. Reținerea, predarea și percheziționarea trimiterilor poștale _____	190
3.9.4. Utilizarea investigatorilor sub acoperire sau cu identitate reală și a colaboratorilor _____	192
3.9.4.1. Durata utilizării investigatorului sub acoperire _____	194
3.9.4.2. Activitatea investigatorului _____	194
3.9.4.3. Colaboratorul _____	195
3.9.4.4. Măsurile de protecție a investigatorilor sub acoperire și a colaboratorilor _____	195
3.9.5. Participarea autorizată la anumite activități _____	196
3.9.5.1. Durata participării la activități autorizate _____	198
3.9.6. Livrarea supravegheată _____	198
3.9.7. Obținerea datelor de trafic și de localizare prelucrate de către furnizorii de rețele publice de comunicații electronice ori furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului _____	201
3.9.8. Obținerea de date privind situația financiară a unei persoane _____	202
3.9.9. Conservarea datelor informatice _____	203
§4. Mijloacele materiale de probă _____	205
4.1. Percheziția _____	206
4.1.1. Percheziția domiciliară _____	207
4.1.1.1. Cazurile și condițiile în care se poate dispune percheziția domiciliară _____	207
4.1.1.2. Efectuarea percheziției domiciliare _____	210
4.1.1.3. Identificarea și păstrarea obiectelor _____	213
4.1.1.4. Procesul-verbal de percheziție _____	213
4.1.1.5. Măsurile privind obiectele ori înscrisurile ridicate _____	215
4.1.1.6. Dispoziții speciale privind perchezițiile efectuate la o autoritate publică, instituție publică sau la alte persoane juridice de drept public _____	216
4.1.2. Percheziția corporală _____	216
4.1.2.1. Efectuarea percheziției corporale _____	217
4.1.3. Percheziția unui vehicul _____	218

4.1.4. Percheziția informatică _____	218
4.2. Ridicarea de obiecte și înscrisuri _____	221
4.2.1. Predarea obiectelor, înscrisurilor sau a datelor informaticice _____	221
4.2.2. Ridicarea silită de obiecte și înscrisuri _____	222
4.3. Expertiza și constatarea _____	223
4.3.1. Expertiza _____	223
4.3.1.1. Numirea expertului _____	226
4.3.1.2. Incompatibilitatea expertului _____	226
4.3.1.3. Drepturile și obligațiile expertului _____	227
4.3.1.4. Înlocuirea expertului _____	228
4.3.1.5. Procedura efectuării expertizei _____	229
4.3.1.6. Raportul de expertiză _____	230
4.3.1.7. Suplimentul de expertiză _____	230
4.3.1.8. Efectuarea unei noi expertize _____	231
4.3.2. Constatarea _____	231
4.4. Cercetarea locului faptei și reconstituirea _____	232
4.4.1. Cercetarea la fața locului _____	232
4.4.2. Reconstituirea _____	233
4.5. Fotografierea și luarea amprentelor suspectului, inculpatului sau ale altor persoane _____	235
Capitolul al VI-lea. Măsurile procesuale _____	239
§1. Noțiuni introductive _____	239
§2. Măsurile preventive _____	240
2.1. Considerații preliminare _____	240
2.2. Luarea, încetarea de drept, înlocuirea și revocarea măsurilor preventive _____	241
2.2.1. Luarea măsurilor preventive _____	241
2.2.1.1. Condițiile generale de aplicare _____	241
2.2.1.2. Organul judiciar competent și actul prin care se dispune asupra măsurilor preventive _____	242
2.2.2. Încetarea de drept a măsurilor preventive _____	244

2.2.3. Înlocuirea măsurilor preventive _____	245
2.2.4. Revocarea măsurilor preventive _____	248
2.3. Căile de atac împotriva actelor prin care se dispun măsurile preventive _____	249
2.3.1. Plângerea împotriva ordonanței organului de cercetare penală sau a procurorului prin care s-a luat măsura preventivă _____	250
2.3.2. Contestația împotriva încheierilor prin care judecătorul de drepturi și libertăți dispune asupra măsurilor preventive în cursul urmăririi penale _____	251
2.3.3. Contestația împotriva încheierilor prin care judecătorul de cameră preliminară dispune asupra măsurilor preventive în procedura camerei preliminare _____	253
2.3.4. Contestația împotriva încheierilor prin care instanța de judecată dispune asupra măsurilor preventive în cursul judecății _____	254
2.4. Măsurile preventive primate în special _____	258
2.4.1. Reținerea _____	258
2.4.2. Controlul judiciar _____	262
2.4.2.1. Luarea măsurii de către procuror _____	262
2.4.2.2. Luarea măsurii de către judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată _____	264
2.4.2.3. Conținutul și durata controlului judiciar _____	265
2.4.3. Controlul judiciar pe cauțiune _____	268
2.4.3.1. Conținutul cauțiunii _____	270
2.4.4. Arestul la domiciliu _____	271
2.4.4.1. Luarea măsurii arestului la domiciliu de către judecătorul de drepturi și libertăți _____	275
2.4.4.2. Luarea măsurii arestului la domiciliu de către judecătorul de cameră preliminară sau de instanța de judecată _____	276
2.4.4.3. Conținutul arestului la domiciliu _____	278

2.4.5. Arestarea preventivă _____	280
2.4.5.1. Luarea măsurii de arestare preventivă în cursul urmării penale _____	282
2.4.5.1.1. Luarea măsurilor de ocrotire în caz de arestare preventivă în cursul urmării penale _____	285
2.4.5.1.2. Mandatul de arestare preventivă _____	286
2.4.5.1.3. Executarea mandatului de arestare preventivă emis în lipsa inculpatului _____	287
2.4.5.1.4. Prelungirea arestării preventive în cursul urmării penale _____	289
2.4.5.1.5. Procedura prelungirii arestării preventive în cursul urmării penale _____	290
2.4.5.1.6. Arestarea preventivă a inculpatului în procedura de cameră preliminară și în cursul judecății _____	292
2.5. Măsurile preventive aplicabile minorilor _____	294
§3. Măsurile de siguranță cu caracter medical _____	295
3.1. Noțiuni introductive _____	295
3.2. Obligarea provizorie la tratament medical _____	296
3.2.1. Procedura de aplicare și de ridicare a măsurii _____	296
3.3. Internarea medicală provizorie _____	298
3.3.1. Procedura de aplicare și de ridicare a măsurii _____	299
§4. Măsurile asigurătorii, restituirea lucrurilor și restabilirea situației anterioare săvârșirii infracțiunii _____	301
4.1. Măsurile asigurătorii _____	301
4.1.1. Contestarea măsurilor asigurătorii _____	303
4.1.2. Contestarea măsurilor asigurătorii dispuse în cursul judecății _____	304
4.1.3. Procedura sechestrului _____	305
4.1.4. Cazuri speciale de valorificare a bunurilor mobile sechestrate _____	306
4.1.5. Poprirea _____	306
4.2 Restituirea lucrurilor _____	307
4.3. Restabilirea situației anterioare săvârșirii infracțiunii _____	308

Capitolul al VII-lea. Actele procesuale și procedurale comune	310
§1. Citarea, comunicarea actelor procedurale și mandatul de aducere	310
1.1. Actele procesuale	310
1.1.1. Noțiuni introductive	310
1.1.2. Clasificarea actelor procesuale și procedurale	310
1.2. Citarea	311
1.2.1. Noțiuni introductive	311
1.2.2. Modul de citare	312
1.2.3. Conținutul citației	313
1.2.4. Locul de citare	314
1.2.5. Înmânarea citației	316
1.2.6. Înmânarea citației altor persoane	318
1.2.7. Dovada de primire a citației	319
1.2.8. Incidente privind citarea	320
1.3. Mandatul de aducere	320
1.3.1. Executarea mandatului de aducere	322
1.4. Accesul la bazele electronice de date	323
§2. Termenele	324
2.1. Noțiuni introductive	324
2.2. Clasificarea termenelor	324
2.3. Calculul termenelor procedurale	325
2.4. Acte considerate ca făcute în termen	326
2.5. Consecințele nerespectării termenelor	327
§3. Cheltuielile judiciare	327
3.1. Noțiuni introductive	327
3.2. Plata cheltuielilor judiciare avansate de stat	328
3.3. Plata cheltuielilor judiciare făcute de părți	331
3.4. Sumele convenite martorului, expertului și interpretului	332
§4. Modificarea actelor procedurale, îndreptarea erorilor materiale și înlăturarea unor omisiuni vădite	333
4.1. Modificarea actelor procedurale	333
4.2. Îndreptarea erorilor materiale	334

4.3. Înlăturarea unor omisiuni vădite _____	334
§5. Nulitățile _____	335
5.1. Noțiuni introductive _____	335
5.2. Nulitățile absolute _____	336
5.3. Nulitățile relative _____	337
5.4. Efectele nulităților _____	339
§6. Amenda judiciară _____	339
6.1. Abateri judiciare _____	339
6.2. Procedura privitoare la amenda judiciară _____	342
BIBLIOGRAFIE _____	345